

Aktuální názor občanského sdružení Homeopatická společnost...

Aktuální názor občanského sdružení Homeopatická společnost k právní situaci ohledně léčitelství obecně, a zároveň k situaci kolem homeopatie, praktikované nelékaři

[Aktuální názor občanského sdružení Homeopatická společnost k právní situaci ohledně léčitelství obecně, a zároveň k situaci kolem homeopatie, praktikované nelékaři](#)

Toto naše vyjádření se vztahuje k neověřeným zprávám šířícím se lavinovitě na internetu a budícím ohromný zájem i znepokojení veřejnosti, nejen léčitelů a homeopatů, ale zejména jejich klientů, kteří se obávají, že by v budoucnu mohla být omezena či zcela zrušena svoboda volby několika milionů lidí, využívajících u nás alternativní léčbu.

Podstatou věci je, že na internetu hromadně koluje zpráva, v níž jistý homeopat referuje o případu, kdy byla v r. 2013 léčitelce, poskytující homeopatické poradenství, krajským úřadem vyměřena na základě konkrétní stížnosti pokuta 20 000,- Kč, snížená po odvolání na 15 000,- Kč. Za vinu jí údajně Ministerstvo zdravotnictví klade, dle internetových zdrojů, že se dopustila *"...zjišťování zdravotního stavu, hodnocení okolností, které mohly mít na zdravotní stav vliv, včetně doporučení možné terapie, tedy poskytla zdravotní službu bez oprávnění poskytování zdravotních služeb."* Toto hodnocení vychází ze Zákona o zdravotních službách. Hned si uvědomíme, že tato definice zahrnuje opravdu jakýkoliv druh či způsob léčitelství, včetně energetického léčitelství, jógy, bylinkářství atp., nejen homeopatii. Mohla by tedy být uplatněna u kohokoliv, kdo poskytuje jakýkoliv druh alternativní léčby nebo poradenství a není oprávněným zdravotníkem. Přesně na druhou stranu je na internetu referován ve stejné souvislosti ještě (opět neověřený) případ rehabilitační sestry, pokutované údajně za to, že poskytovala mimo zdravotnické zařízení alternativní druhy léčby, ač na to, jako zdravotnice, prý neměla dle MZ nárok.

Čili - neoprávněnost alternativní léčby u nezdravotníků, ale i u zdravotníků? Myslíme si, že autor internetové zprávy o této kauze dvou léčitelů nevážil celý právní kontext té věci a poněkud ukvapeně usoudil, že tomu tak je. Legislativní situace kolem léčitelství je již tradičně, nejen od roku 2011, kdy byl schválen Zákon o zdravotních službách, který nabyl účinnosti v dubnu 2012, poněkud nepřehledná. Bylo tak tomu vždy od roku 1990, kdy se léčitelství konečně stalo legální profesí, a to na základě ústavního principu, že je občanům povoleno vše, co zákon nezakazuje. Na tomto zákonném principu v podstatě u nás působí 24 let dodnes, stejně jako v jiných členských státech EU, jako je Velká Británie, Holandsko, Švédsko, ad.

Již při přípravě Zákona o zdravotních službách a Občanského zákoníku v roce 2011 nechala Homeopatická společnost zpracovat právní rozbor jejich vlivu na praktikování homeopatie a léčitelství obecně. Závěry byly takové, že léčitelství, vč. homeopatie praktikované nelékaři (léčiteli), není zdravotní službou podle zmíněného zákona o zdravotních službách, a proto se na něj tento zákon nevztahuje. Byly brány v úvahu nejen definice v tomto zákoně obsažené, ale i širší právní kontext. Obecně panující názor, že je léčitelství i nyní nadále legální, dosud NIKDO ze strany státu veřejně nezpochybnil, dokonce nedávno ani ministr zdravotnictví ve svých projevech v TV, ačkoliv jinak netajil odpor MZ k alternativní léčbě.

Náš názor je, že údajný postup krajského úřadu vůči léčitelce, v konkrétním jednom medializovaném případě, který se údajně stal vloni, je MZ chápáný jen z úzce rezortního hlediska. Mimochodem, ve zdůvodnění pokuty v dopisu "provinilé" léčitelce MZ prezentuje i značnou skepsi k homeopatii, a to i pokud by byla jen v rukou lékařů: zmiňuje např. "homeopatické léky s neověřeným účinkem", vyloučení Lékařské homeopatické společnosti z Purkyňovy společnosti, a tak podobně...). Zároveň v dopise léčitelce odmítá jakoukoliv formu léčitelství. Správní soud, kam byl dle veřejně dostupných informací případ dále postoupen léčitelkou, která odmítla zaplatit pokutu, může rozhodnutí MZ zrušit, jak to učinil již vícekrát v minulosti (a věříme, že se tak stane, pokud ne, jsou tu odvolací soudy a konečně Ústavní soud). U soudu proti sobě obvykle stojí protichůdné právní názory, v tomto případě je to názor právníků z MZ proti léčitelce, která se odvolala. Podstatné bude pro tuto jednotlivou kauzu správní pokuty rozhodnutí nezávislých soudů.

Je tu ovšem jeden velmi významný fakt! Od ledna roku 2014 je účinný nový **Občanský zákoník** (nebyl ještě účinný v okamžiku vzniku zmíněné konkrétní kauzy), který péči o zdraví upravuje (oddíl Péče o zdraví, §2636), a který vychází ze smlouvy uzavřené ústní nebo i písemnou formou mezi poskytovatelem a příkazcem (v našem případě tedy mezi léčitелеm a léčeným). Jde o péči o zdraví za odměnu. Z toho lze usoudit, že se netýká samoléčby, domácí léčby ap., které v tomto kontextu zřejmě nejsou specificky regulované a netýká se jich ani Zákon o zdravotních službách. Týká se však profesionálního léčitelství.

Právní rozbor advokáta Mgr. Jana Pořízka na toto téma, který byl publikován v květnu tr., jasně informuje, že **léčitelství (alternativní léčení nelékařů a nezdravotníků) NENÍ Zákonem o zdravotnických službách dotčeno a NENÍ nelegální**. Naopak: léčitelé léčí podle Občanského zákoníku, nikoliv podle Zákonu o zdravotních službách, pod který spadá i Ministerstvo zdravotnictví: <http://www.epravo.cz/top/clanky/ke-smlouve-o-peci-o-zdravi-dle-noveho-obcanskeho-zakoniku-94360.html>. Vyjádření Mgr. J. Pařízka se zde v této věci shoduje s právní studií JUDr. Květy Slavíkové o vlivu obou zmíněných zákonů na léčitelství a homeopatii nelékařů, z roku 2011, vypracovanou pro Homeopatickou společnost. To, že se Občanský zákoník vztahuje i na léčitelství, konstatuje i Důvodová zpráva k Občanskému zákoníku. Léčitel tak musí vyhovět při své práci s klientem některým (obecným, splnitelným a nikoliv neobvyklým) požadavkům nového zákoníku. Doporučujeme přečíst si.

Právníci se shodují na tom, že léčitelství (alternativní léčení nezdravotníků) je i nadále legální činnost v rámci platných zákonů. Ale je také pravda, že tu je zřejmý tlak na omezení či zákaz léčitelství a alternativní léčby (a to i u zdravotníků). Takže by občané měli projevit politickou vůli, měli by psát a telefonovat svým poslancům Parlamentu ČR a žádat je, **aby podpořili právo na svobodnou volbu občanů ve věcech vlastního zdraví, alternativní medicíny a spirituality**. Nezapomínejme, že velká část léčitelských metod včetně homeopatie oslovuje či léčí právě spirituální podstatu člověka (pránu, čchi, vitální sílu apod.), která (a nejen chemické léky!) ovlivňuje naše zdraví. O ní MZ nic neví a vědět ani nemůže. Není to jeho oblast působení. Omezující zásah do této sféry by byl závažným omezením občanských práv, vyplývajících z Ústavy.

Toto je naše aktuální stanovisko ke zprávám, šířícím se internetem, situaci nadále bedlivě sledujeme a nechali jsme aktuálně vypracovat dvě nové právní studie současného stavu, které budeme mít příští týden, avšak předpokládáme, na základě rozhovorů s autory, právníky, že spíše potvrdí či doplní toto stanovisko.

Navrhují zachovat chladnou hlavu, pokračovat například i v kurzech a školeních podle plánu (což mohu za Homeopatickou akademii i další kurzy, v nichž mám organizační podíl, slíbit) a *uvědomit si politickou odpovědnost nejen každého léčitele, jsou nás desetitisíce, ale i klienta alternativní medicíny, těch jsou v ČR milióny, za to, co se stane v budoucnosti se svobodou volby občanů ve věcech jejich vlastního zdraví (že jsou zde nebezpečné tlaky, o tom nelze vůbec pochybovat). Pište poslancům. Je to záležitost politické reprezentace.*

Pokračujeme v práci, abychom brzy mohli přinést další zprávy.

S přátelským pozdravem

Mgr. Jiří Čehovský

předseda občanského sdružení Homeopatická společnost